

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม และรายด้าน

สรุปผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบ การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมทุกด้านและรายด้าน

สมมติฐานของการวิจัย

การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ตามความคิดเห็นของ

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 6,642 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 . 2546: 16)

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน 292 คน
1.2 ครูผู้สอน	จำนวน 2,846 คน
1.3 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน 3,504 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 678 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กำหนดขนาดของกลุ่มโดยใช้เกณฑ์สัดส่วน ประชากรที่มีจำนวนหลักร้อย ใช้เกณฑ์ 15 % ประชากรที่มีจำนวนหลักพันใช้เกณฑ์ 10 % (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 41) ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน 44 คน
2.2 ครูผู้สอน	จำนวน 284 คน
2.3 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน 350 คน

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ สถานภาพของบุคลากร จำแนกเป็น

- 3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
- 3.1.2 ครูผู้สอน
- 3.1.3 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม ส่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลสถานศึกษาในสังกัดที่เปิดทำการสอนในช่วงชั้นที่ 1 และ 2 จำนวน 44 โรงเรียนจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนำไปส่งด้วยตนเองและกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไป ทั้งหมด 678 ฉบับ ได้รับกลับคืนและสมบูรณ์ 678 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) for Windows version 12 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ถ้าผลการวิเคราะห์ พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างหลังจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยวิธีการของ เซฟเฟ่

สรุปผลการวิจัย

1. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านปัจจัย ด้านผู้เรียนและด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านผู้เรียน

ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นว่าสถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผู้เรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติมาก 3 อันดับแรกคือ ข้อ 22 สถานศึกษามีการดำเนินการให้ผู้เรียนมีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ คนตรี และกีฬา ข้อ 3 สถานศึกษามีการดำเนินการให้ผู้เรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม และ ข้อ 2 สถานศึกษามีการดำเนินการให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต

ครูผู้สอน เห็นว่าสถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติมาก 3 อันดับแรกคือ ข้อ 16 สถานศึกษามีการดำเนินการให้ ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต ข้อ 17 สถานศึกษามีการดำเนินการให้ผู้เรียนมีน้ำหนักร ส่วนสูง ตามเกณฑ์มาตรฐาน และข้อ 2 สถานศึกษามีการดำเนินการให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต

กรรมการสถานศึกษา เห็นว่า สถานศึกษา มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ข้อที่มีการปฏิบัติมาก 3 อันดับแรกคือ ข้อ 1 สถานศึกษามีการดำเนินการให้ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบมีหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา ข้อ 2 สถานศึกษามีการดำเนินการให้ผู้เรียนมีความ ซื่อสัตย์ สุจริต ข้อ 17 สถานศึกษามีการดำเนินการให้ผู้เรียนมีน้ำหนักร ส่วนสูง ตามเกณฑ์มาตรฐาน

ด้านผู้เรียน เรียงลำดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา

ด้านกระบวนการ

การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการ

โดยรวมทุกข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่มีการปฏิบัติมาก 3 อันดับแรก คือ ข้อ 23 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน ข้อ 35 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน และข้อ 24 สถานศึกษามีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนดำเนินงานของสถานศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของบุคลากรตามสถานภาพพบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นว่าสถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติมาก 3 อันดับแรก คือ ข้อ 39 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน ข้อ 33 สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และ ข้อ 40 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา

ครูผู้สอน เห็นว่าสถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติมาก 3 อันดับแรกคือ ข้อ 33 สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ข้อ 23 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน และข้อ 24 สถานศึกษามีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนดำเนินงานของสถานศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จ

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นว่าสถานศึกษามีการปฏิบัติด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติมาก 3 อันดับแรกคือ ข้อ 23 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน ข้อ 35 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน ข้อ 24 สถานศึกษามีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนดำเนินงานของสถานศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จ

ด้านกระบวนการ เรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย ผู้บริหารสถานศึกษา
ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา

ด้านปัจจัย

การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่เปิด
สอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านปัจจัย

โดยรวมทุกข้อ อยู่ในระดับ มาก ที่มีการปฏิบัติมาก 3 อันดับแรก คือ ข้อ 44 ผู้บริหารมี
วิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ข้อ 45 ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็น
ผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง และข้อ 46 ผู้บริหารมีความเป็น
ประชาธิปไตยเมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของบุคลากรแต่ละสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นว่าสถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับการ
ศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านปัจจัย อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติมาก 3 อันดับแรกคือ ข้อ 46
ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย ข้อ 52 สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของ
หลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
และ ข้อ 50 ครูผู้สอนมีความถนัด/ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ

ครูผู้สอน เห็นว่าสถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัยอยู่ในระดับ
มาก 8 ข้อ ปฏิบัติระดับปานกลาง 2 ข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติมาก 3 อันดับแรกคือ ข้อ 45
ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง ข้อ 44
ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และข้อ 46 ผู้บริหารมีความ
เป็นประชาธิปไตย

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นว่าสถานศึกษามีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง ข้อที่มีการปฏิบัติมาก 3 อันดับแรกคือ ข้อ 44 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา
ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ข้อ 45 ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และ
เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง และ ข้อ 46 ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

ด้านปัจจัย เรียงลำดับความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการ
สถานศึกษา เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้
ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2

โดยภาพรวมทุกด้าน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเห็นว่าสถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่าสถานศึกษามีการปฏิบัติที่ แตกต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างจาก กรรมการสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านกระบวนการ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่าสถานศึกษามีการปฏิบัติที่ แตกต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างจาก กรรมการสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านปัจจัย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่าสถานศึกษามีการปฏิบัติที่ แตกต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างจากครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษามีประเด็นสำคัญสมควรนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยภาพรวมทุกด้านและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งพบในลักษณะเดียวกับผลการวิจัยของสมบัติเทพวรรณ (2546:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิทยา กาญจนสร (2546:บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนประถม

ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเกษตรวิสัย พบว่า ครูผู้สอน โดยรวมและจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน ในโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูศักดิ์ ดินอาสา (2547 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญก่าย นิมกุล (2545 , 70 - 71) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูโดยรวม และจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน เห็นว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ระดับมาก การวิเคราะห์เป็นเช่นนี้ชี้ให้เห็นว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1และ2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพอย่างรวดเร็ว ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการและแนวคิด ในการพัฒนาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สังเกตได้จากการที่เขตพื้นที่การศึกษามีการอบรมสัมมนา การเข้าฝึกปฏิบัติจริง การศึกษาดูงาน ของบุคลากรอยู่เสมอ นอกจากนี้สถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ได้มีการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ตลอดเวลา เช่นการประเมินโรงเรียน ห้าดาว การประเมินผลผู้อำนวยการสถานศึกษา เกณฑ์คุณภาพ การประเมินและการขอปรับปรุงกำหนดตำแหน่งของข้าราชการครูสายงานการสอนให้ดำรงตำแหน่งระดับที่สูงขึ้น ที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก การดำเนินการพัฒนาตนเอง ดังกล่าวได้ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมไปในแนวทางที่สนองต่อมาตรฐานการศึกษา ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาของไทย ตามนัยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เมื่อบุคลากรโดยรวมมีการเปลี่ยนแปลงไปสถานศึกษาจึงมีการพัฒนาไปและพร้อมที่จะเข้ารับการประเมินคุณภาพจาก ภายนอกได้ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้แก่พ่อแม่ประชาชน ว่าลูกหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

ส่วนที่พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับจากมากไปหา

น้อยเป็นดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นั้นหมายความว่า ผู้บริหารซึ่งเป็นบุคลากรสำคัญที่สุดของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ย่อมจะทำให้มีการส่งเสริมสถานศึกษาให้การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษากระทรวงศึกษาธิการของสถานศึกษาได้ดีขึ้น รองลงมาจึงเป็นครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งส่วนมากน่าจะจะเป็นเพราะว่าสถานศึกษายังไม่ได้ทำความเข้าใจบทบาทของตนกับกรรมการสถานศึกษาและการคาดหวังของคณะกรรมการอาจจะมีมาตรฐานสูงกว่าที่โรงเรียนทำอยู่ก็ได้ สถานศึกษาจึงควรหลอมรวมความคิดเห็นให้บุคลากรทุกฝ่ายได้มีความคิดเห็นตรงกันให้ได้ สอดคล้องกับรายงานผลการวิจัยปฏิบัติการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2546,153) สรุปว่าปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการปฏิรูปศึกษาส่วนใหญ่เกิดจากกระบวนการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ยังไม่พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง แต่เมื่อดำเนินการไประดับหนึ่งจะเข้าสู่ระบบได้ บุคลากรที่มีความเข้าใจและสามารถปรับตัวได้เร็วจะเกิดปัญหาน้อย และขึ้นกับระดับคุณภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติด้วย หรือกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นบุคลากรที่อยู่นอกสถานศึกษาอาจมองไม่เห็นว่าการปฏิรูปศึกษาได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้มากขึ้น โดยวิธีการต่างๆ เช่น การประชุมชี้แจง การรายงาน การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวมทุกด้านแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า แตกต่างกันทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการประเมินคุณภาพภายนอกที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิทยา กาญจนศรี (2546: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเกษตรวิสัย พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมระดับการปฏิบัติงานปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 4 หมวด สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูศักดิ์ ดินอาสา (2547 : บทคัดย่อ)

ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ตามสถานภาพผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน ข้าราชการครูในกลุ่มโรงเรียนต่างกันเห็นว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพ โดยภาพรวมและ 5 ขั้นตอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญถ่าย ฉิมกุล (2544 , 70 - 71) ได้วิจัยเรื่องการค้าเงินการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการคุณภาพมีความเหมาะสมมากกว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของมานิตย์ สนิทบรรเลง (2545 , 71) ได้วิจัยเรื่องเตรียมตัวของ โรงเรียนเพื่อรองรับการประเมินภายนอกในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างกันมีการเตรียมตัวเพื่อรองรับการประเมินภายนอก โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากข้อค้นพบของการศึกษาเรื่องการศึกษาเรื่องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดดังนี้

1. สถานศึกษาควรพัฒนาบุคลากรที่ยังไม่พร้อมเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามแนวทางประกันคุณภาพการศึกษา คือ ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา
2. สถานศึกษาควรปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้าน ผู้เรียน และด้าน กระบวนการ
3. มาตรฐานด้านกระบวนการ สถานศึกษาควรมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาควรมีการประเมิน

พัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง และควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

4. มาตรฐานด้านปัจจัย สถานศึกษาควรจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ สถานศึกษาควรมีครูตามเกณฑ์ที่กำหนด และให้การอบรมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอนและนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาคุณภาพ

5. หน่วยงานต้นสังกัดควรให้การสนับสนุน ช่วยเหลือสถานศึกษา เพื่อให้มีความพร้อมในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 และ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2

2. ควรมีการวิจัยเรื่องปัญหา การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 และ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2

3. ควรมีการวิจัยเรื่องการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2